

บทรายการวิทยุฟันทอล์ค
ออกอากาศ วันจันทร์ที่ 25 มีนาคม 2562
เรื่อง การเตรียมตัวมาทำฟันอย่างปลอดภัยในผู้สูงอายุ
ผู้ดำเนินรายการ นางเจนตา บัวเทศ
ผู้ร่วมดำเนินรายการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทันตแพทย์หญิง ดร. สดใส วิโรจนศักดิ์

ผู้ดำเนินรายการ

สวัสดีค่ะ ขอต้อนรับคุณผู้ฟังเข้าสู่รายการฟันทอล์ค ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงมหาวิทยาลัยนเรศวร คลื่นความถี่ FM 107.25 MHz. พบกับดิฉันเจนตา บัวเทศ รับหน้าที่เป็นผู้ดำเนินรายการในวันนี้ค่ะ พบกันเป็นประจำทุกวันจันทร์เวลาประมาณ 18.30-19.00 น. โดยนำความรู้ทางทันตสุขภาพที่เป็นประโยชน์มาพูดคุยกัน เพื่อให้ประชาชนมีสุขภาพช่องปากที่ดี มีความรู้เบื้องต้นที่จะดูแลช่องปากของตัวเอง

สำหรับวันนี้รายการฟันทอล์คของเรามีแขกรับเชิญมาร่วมพูดคุยกันในรายการขอต้อนรับ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทันตแพทย์หญิง ดร. สดใส วิโรจนศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทันตกรรม คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร อย่างเป็นทางการ วันนี้อาจารย์นำสาระน่ารู้เรื่องอะไรมาพูดคุยกันคะ

ปัจจุบันประชากรในประเทศไทยมีอายุยืนยาวขึ้นทำให้มีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสุขภาพช่องปากตามช่วงอายุที่เปลี่ยนแปลง มักมีโรคประจำตัวทั้งที่ทราบและไม่ทราบ มียาที่ทานประจำ การเคลื่อนไหวช้าลงเพราะกล้ามเนื้อไม่แข็งแรงเท่าสมัยวัยรุ่นสาว ในช่องปากก็มีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้นจากการใช้งาน และการดูแลที่ไม่ได้เต็มที่ โรคในช่องปากที่พบได้เพิ่มขึ้นในคนวัยนี้มักเกิดจากการที่ทำความสะอาดฟันได้ไม่ทั่วถึง ได้แก่ โรคปริทันต์อักเสบหรือร่ามะนาดที่เป็นผลคราบเชื้อโรคและหินน้ำลายสะสมทำให้ฟันโยก เหงือกบวมมีเลือดออกหรือมีหนอง โรคฟันผุหรือฟันสึกโดยเฉพาะตามคอฟันทำให้เสียฟันหรือปวดฟัน ไม่มีฟันเคี้ยวอาหารจากการที่ฟันถูกถอนแล้ว ไม่ได้ใส่ฟันปลอมทดแทนส่งผลให้ระบบย่อยอาหารมีปัญหา ได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ และการมีรอยโรคในช่องปากจากเชื้อราหรือเชื้อโรคอื่นๆ ซึ่งเกิดได้แม้แต่คนที่ถอนฟันไปจนหมดทั้งปากแล้วทำให้อาจเกิดอาการปวดแสบปวดร้อนในปาก หรือเป็นแผลมุมปาก เมื่อเกิดโรคในช่องปากก็จำเป็นต้องมาทำการรักษากับหมอฟันเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาลุกลามมากขึ้น จนต้องสูญเสียฟัน ในการมาทำฟันแต่ละครั้งสิ่งที่ผู้สูงอายุควรเตรียมตัวมาคือ รายการชื่อโรคประจำตัวที่ตนเองเป็นหรือเคยเป็น และรายการชื่อยาที่ทานเป็นประจำ รวมถึงขนาดยาที่ทานแต่ละวัน การบอกรูปร่างลักษณะของยาเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอเพราะอาจทำให้ได้ชื่อยาไม่ถูกต้อง โรคประจำตัวและยาที่ทานอาจส่งผลกระทบต่อทันตกรรมที่จะทำ หรือยาที่ทันตแพทย์จ่ายให้ รวมถึงยาชาเฉพาะที่ที่ทันตแพทย์เลือกใช้ โรคประจำตัวสำคัญที่อาจส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยและการหายของเนื้อเยื่อหรือโรคช่องปากหลังการทำฟันได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง โรคหัวใจ โรคเส้นเลือดในสมองตีบหรือแตก

คะก็มีโรคประจำตัวหลายโรคด้วยกันที่ท่านอาจารย์ได้ให้ความสำคัญนำมาพูดคุยกันในวันนี้ค่ะ แต่ก่อนที่เราจะมารับฟังรายละเอียดในการเตรียมตัวสำหรับผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวแต่ละโรคกันนั้น รับฟังเพลงเพราะๆจากทางรายการของเราสักเพลงก่อนค่ะ

-----เพลง-----

กลับมาพูดคุยกันต่อนะคะ ช่วงที่แล้วอาจารย์ได้เกริ่นไว้ว่า โรคประจำตัวสำคัญที่อาจจะส่งผลกระทบต่อความปลอดภัย และการหายของเนื้อเยื่อหรือโรคช่องปากหลังการทำฟัน มีหลายโรคด้วยกัน เริ่มจากโรคอะไรก่อนดีคะ

โรคความดันโลหิตสูง พบได้บ่อยเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ถ้าความดันโลหิตสูงมากโดยเฉพาะถ้าเกิน 140/90 มิลลิเมตรปรอทแม้จะทำให้ฟันได้ แต่จะมีความเสี่ยงที่จะเกิดอาการเมื่อยล้าเมื่อยล้าหรือเดินเร็ว เสี่ยงต่อการล้ม และเสี่ยงต่อการฉีดยาที่มียาบีบหลอดเลือดผสมปริมาณมาก ซึ่งโดยปกติยาชาประเภทนี้เป็นยาชาที่ทันตแพทย์ส่วนใหญ่ใช้เพราะมีประสิทธิภาพในการทำให้ชาได้นาน และถ้าทำฟันประเภทที่ต้องเสียเลือด เช่นการถอนฟัน การขูดหินน้ำลายหรือรักษาโรคปริทันต์ การผ่าตัดในช่องปาก ผู้ที่มีความดันโลหิตสูงจะมีความเสี่ยงที่เลือดออกมากระหว่างทำหรือเลือดหยุดช้า จึงควรปฏิบัติตามคำแนะนำของทันตแพทย์เพื่อลดความเสี่ยงเหล่านี้ ถ้าความดันโลหิตเกิน 180/110 มิลลิเมตรปรอทถือว่าอันตรายควรพบแพทย์ทันทีเพราะมีความเสี่ยงเส้นเลือดในสมองแตก หรือหัวใจล้มเหลว หรือมีน้ำตาลจนเกิดการบาดเจ็บได้ ดังนั้นถ้าทันตแพทย์ตรวจพบว่าความดันโลหิตสูงแม้จะให้นั่งพัก 10-15 นาทีแล้ววัดใหม่แล้วก็ตาม ควรไปพบแพทย์ตามคำแนะนำเพื่อความปลอดภัยของตนเอง

โรคไขข้อในเลือดสูงและโรคหัวใจเป็นอีกสองโรคที่มักเพิ่มความเสี่ยงให้ความดันโลหิตเพิ่มสูงขึ้นได้ โดยเฉพาะหากผู้ที่เป็นโรคเหล่านี้เรื้อรังมานานและควบคุมโรคได้ไม่ดี กลุ่มของโรคหัวใจและหลอดเลือดในบางครั้งทำให้นอนราบได้ไม่นาน ดังนั้นในการทำฟัน ทันตแพทย์จะพยายามใช้เวลาทำฟันสั้น ๆ และปรับตำแหน่งผู้ป่วยให้นอนเอน และเตรียมยาฉุกเฉินไว้กรณีผู้ป่วยเกิดอาการของโรคกระทันหัน

อีกโรคที่เสี่ยงเมื่อทำฟันคือ โรคเส้นเลือดในสมองตีบหรือแตก ผู้สูงอายุหรือผู้ที่เคยเป็นโรคนี้มีความเสี่ยงที่จะเกิดเส้นเลือดในสมองแตกซ้ำได้ ดังนั้นแพทย์จะให้ยาป้องกันการแข็งตัวของเลือด หรือยาละลายลิ่มเลือดให้ทานสม่ำเสมอ เมื่อมาทำฟันในงานที่ทำให้เลือดออก ทั้งการถอนฟัน ผ่าตัด และขูดหินน้ำลายเกลารากฟัน ยาเหล่านี้จะทำให้เลือดออกง่ายและหยุดช้า จำเป็นต้องปรึกษาแพทย์เสมอกรณีต้องหยุดยา ซึ่งจะเพิ่มความเสี่ยงต่อการเกิดเส้นเลือดแตกซ้ำได้ อีกกรณีคือถ้าไม่หยุดยา การที่เลือดหยุดช้าทำให้ทันตแพทย์ต้องเตรียมวัสดุห้ามเลือดเพิ่มเติม และผู้ป่วยต้องปฏิบัติตามคำแนะนำหลังการทำฟันอย่างเคร่งครัด

ยังมีโรคประจำตัวอะไรบางกะที่ผู้สูงอายุเป็นแล้วต้องเตรียมตัวก่อนมาพบหมอฟันคะอาจารย์แต่ว่าตอนนี้ขอให้...
อาจารย์ได้พักกันสักครู่ก่อนนะคะ ช่วงหน้ากลับมาพูดคุยเกี่ยวกับผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานกันต่อคะ

-----เพลง-----

คุณผู้ฟังอยู่กับรายการฟันทอล์กกันนะคะ ช่วงที่แล้วอาจารย์ได้บอกว่าจะมาพูดคุย เกี่ยวกับผู้สูงอายุที่เป็นโรคเบาหวานกัน กันใช้ไหมคะ เพราะอะไรผู้ป่วยกลุ่มนี้จึงต้องเตรียมตัวก่อนมาทำฟันด้วยคะอาจารย์

โรคเบาหวานเป็นอีกโรคที่เสี่ยงต่อการเกิดโรคในช่องปากและเสี่ยงต่อปัญหาเมื่อทำฟัน โดยเฉพาะผู้ที่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ไม่ดี หากพบทันตแพทย์ควรนำผลแล็บในส่วนค่าระดับน้ำตาลติดตัวไปด้วย เพื่อให้ทันตแพทย์ประเมินได้ การที่ระดับน้ำตาลในเลือดสูงจะมีความเสี่ยงต่อการเกิดโรคฟันผุตามคอฟันและโรคปริทันต์อักเสบหรือรำมะนาดลุกลามได้มากขึ้น ผู้เป็นเบาหวานจึงควรพบทันตแพทย์สม่ำเสมออย่างน้อยทุกหกเดือนเพื่อดูแลรักษาช่องปากให้ปลอดภัยจากโรค ผู้เป็นโรคเบาหวานเรื้อรังที่ควบคุมน้ำตาลไม่ดียังมีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเมื่อเป็นแผลได้ง่าย ถ้าทำฟันที่มีแผลเช่นถอนฟัน ผ่าตัดหรือขูดหินน้ำลาย ทันตแพทย์อาจจ่ายยาปฏิชีวนะเพื่อป้องกันการติดเชื้อหลังทำฟันถ้าค่าน้ำตาลในเลือดสูงโดยเฉพาะถ้าค่าน้ำตาลเมื่ออดอาหารเกิน 200 แต่ไม่เกิน 250 mg/dL หากค่าน้ำตาลเกิน 250 mg/dL ควรพบแพทย์ ผลข้างเคียงอีกอย่างถ้าเป็นเบาหวานเรื้อรังคือการที่แผลหายช้าจากการที่เส้นเลือดไม่แข็งแรง ทันตแพทย์จึงอาจนัดดูแผลและมีการแนะนำให้มาติดตามผลหลังรักษา นอกจากนี้ควรทานยาควบคุมน้ำตาลและทานอาหารก่อนมาทำฟัน เพราะผู้ที่เป็นเบาหวานอาจเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำระหว่างทำฟันทำให้มีอาการหน้ามืด หมดสติได้ ทันตแพทย์จะ

เตรียมน้ำหวานหรือลูกอมไว้กรณีที่เกิดเหตุนี้ขึ้น แต่ทั้งนี้ถ้าผู้ป่วยควบคุมระดับน้ำตาลได้ดีต่อเนื่อง อาการข้างเคียงต่าง ๆ เหล่านี้จะมีโอกาสเกิดได้น้อย

จะเห็นได้ว่าภาวะสุขภาพต่าง ๆ ที่เปลี่ยนไปตามโสงผลต่อผู้สูงอายุเมื่อมาทำฟันได้ แต่ถ้าเตรียมตัวมาพร้อมและสื่อสารกับทันตแพทย์เกี่ยวกับภาวะสุขภาพของร่างกายอย่างชัดเจน ก็ช่วยให้สามารถทำฟันได้อย่างมั่นใจว่าจะปลอดภัยและได้รอยยิ้มสดใสกลับมาได้

ค่ะ สำหรับวันนี้ก็หวังว่าคุณผู้ฟังทางบ้านที่เป็นผู้สูงอายุ หรือผู้ใกล้ชิดกับผู้สูงอายุที่มีโรคประจำตัวตามที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวไว้ในรายการจะได้รับความรู้ที่เป็นประโยชน์ และมีความพร้อมในการเตรียมตัวก่อนมาทำฟันกันนะคะ ช่วงสุดท้ายของรายการแล้ว อาจารย์มีข้อมูลข่าวสาร หรือต้องการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมอะไรอีกไหมคะ

ขอเชิญชวนประชาชนที่สนใจและอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงสามารถเข้ารับบริการได้ตามวัน เวลา ดังกล่าวนะคะ

ตอนนี้เวลาของทางรายการหมดลงแล้ว ต้องขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทันตแพทย์หญิง ดร. สดใส วิโรจนศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทันตกรรม เป็นอย่างสูงนะคะ ที่กรุณาสละเวลามาร่วมพูดคุย และให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์อย่างมากกับทางรายการของเราค่ะ ขอบพระคุณค่ะ วันนี้ดิฉันเจนตา บัวเทศ และท่านผู้อำนวยการต้องนำรายการจากกันไปก่อน พบกับรายการฟันทอล์คได้อีกครั้ง ในวันจันทร์หน้า เวลาเดียวกันนี้ สวัสดีค่ะ